

10 17 EKİM 2014 CUMA

Ekonomi - Finans

SABAH

Editör Öge YAVUZ - Tasarım Faruk ALPAĞUT

Tekstil Sektöründen Cari Açığa 44.4 Milyar Dolarlık Panzehir

Öge YAVUZ

27.7
MİLYAR DOLAR
Tekstil ve hazır
giyim ihracatı18.6
%
İki sektörün
ihracattaki payı936
BİN
Kayıtlı istihdam

2014'te 16 milyar dolarlık katkı bekleniyor

	Ithalat	Ihracat	Cari Katkı
2007	8.4	19.3	10.9
2008	11.4	21.9	10
2009	13.7	25	11.3
2010	11.3	25.6	14.3
2011	12.5	27.8	15.3
2012*	17.4	7.8	9.6

*İLK 7 AY

2013'te 15.3 milyar dolar cari katkı sağlayan tekstil ve hazır giyimde bu rakamın 2014'tün tamamında 16 milyar dolar olması bekleniyor.

EK VERGİLERLE

173 BİN

KİŞİYE İŞ SAĞLADI

763.9

AĞUSTOS 2011

846.4

AĞUSTOS 2012

894.9

AĞUSTOS 2013

936.8

MAYIS 2014

936.8

SAĞLANAN İSTİHDAM

172.9

KAYNAK: SGK

Büyüme ve İstihdamın Lokomotifleri
Tekstil Sektörü

Türkiye Tekstil Sanayii İstihdamı Sektörünün Lokomotifleri

Cari açığı ilmek ilmek kapatıyor

Türkiye'nin lokomotif sektörü tekstil ve hazır giyim, ithalata getirilen ek vergiler sayesinde atığa kalktı. Yatırım ve istihdam katlandı, sektör yarattığı dış ticaret fazlasıyla cari açığın ilacı oldu. Türkiye'nin her yerinde yeniden hayat bulan tezgâhlar artık geleceğini dokuyor

Türkiye'nin büyüme ve ihracattaki lokomotif sektörü tekstil ve hazır giyim, Temmuz 2011'den itibaren dokuma ve örme kumaş ile dokuma ve örme konfeksiyona getirilen ek vergi uygulamasıyla birlikte sahlandı. Yatırımdan istihdamla, ihracattan devlete sağladığı ek gelire kadar her alanda atığa kalkan sektör, Türkiye'deki stratejik önemini bir kez daha pekiştirdi. Ek verginin uygulamaya başlanmasından elimizdeki en son verilerin olduğu Ağustos 2014'e kadar geçen sürede adeta bir yatırım hamlesi başladı. Teşvik belgeleri bu tarihten itibaren ciddi artış gösterirken, ihracat ağırlıklı çalışan sektör Türkiye'nin cari işlem dengesine çok önemli bir katkı sağladı.

DIŞ TİCARET FAZLASI VERİYOR
Sektör mensül gürmük ve gelir vergilerindeki artışlar, Hazine'ye de destek verdi. Tekstil ve hazır giyim ek vergiden güç alarak bu dönemde yaptığı yatırımlar ise 15.2 milyar TL'yi aştı. Yeni dönemde birlikte tekstil makineleri daha hızlı çalışmaya, iş planları yeniden gözden geçirilmeye, hedefler ise daha yüksek bir çığırda konuşmaya başladılar. Tüm bu hazırlık aşısında Türkiye'nin en fazla istihdam yaratan sektörleri olan tekstil ve hazır giyim yeni bir rekora daha taşındı.

Ek vergi sonrasında üretim ve ihracattaki artış, Türkiye ekonomisinin temel problemlerinden biri olan cari açığın da ilacı oldu. Tekstil ve hazır giyim sektörü, ek vergilerin uygulamasıyla olduğu Ağustos 2011-Temmuz 2014 döneminde yaptığı toplam 80.7 milyar dolarlık ithalatı gerçekleştirdi. Böylece, sadece 3 yıldan kısa bir sürede, cari açığın kapanması için Türkiye ekonomisine 44 milyar dolar aşkın dış ticaret fazlası sağlandı.

YATIRIM 15 MİLYARI AŞTI
Öte yandan ek vergi sonrasında elde edilen kazanımlardan biri de gerçekleştirilen ithalata ve istihdam nedeniyle devlete sağlanan mali katkılar oldu. Hazine, uygulamaya konan ek gümrük vergileri Maliye, istihdam edilen kişilerin ödediği gelir vergisi, Sosyal Güvenlik Kurumu, işçi ve işverenler tarafından yapılan prim ödemelerine önemli gelirler elde etti. Ek vergi ertesinde geçen 33 aylık dönemde Maliye Bakanlığının 1.77 milyar dolarlık ek gümrük vergisi geliri elde ettiği tahmin ediliyor. Devlet kurumlarına 34 ayda gelir vergisi ve SGK primi kapsamında yapılan ödemeler tutarını, çalışma imkânı yaratılan 172 bin kişinin aşarî ücret üzerinden istihdam edildiği varsayıldığında,

1.39 milyar TL'ye dayanan. Türkiye'deki üretimin canlandırılmasını hedefleyen ek vergi karar, yatırımdan da önüni açtı. Ağustos 2011 ile Temmuz 2014 arasında yurdun her yerinde 15.2 milyar aşkın yatırım gerçekleştirildi. Karar öncesindeki 3 yıllık dönem boyunca verilen teşvik belgesi toplamının sadece 4 milyar dolar olduğu düşünülürken, yatırımcının yeni dönemdeki istihdamı ne kadar çok kabardığı ortaya çıkıyor. Yine ek vergi karar öncesinde tüm imalat sanayi yatırımların içindeki payı yüzde 7'ere kadar gerileyen sektör, karar sonrasında ki dönemde bunu yüzde 20'lerin üzerine yükseltmeyi başardı.

TEŞVİK SAYISI ARTIYOR
Adana, Denizli, Gaziantep gibi geleneksel tekstil şehirlerinin yanı sıra birçok farklı ildeki yatırımları tezgâhları yeniden canlandı. Geçen yıl Türkiye'de 4 bin 985 adet yatırım teşvik belgesi verildi. Aynı yıl için tekstil ve hazır giyim sektörünün yatırım teşvik belgesi sayısı ise 737 adet olarak gerçekleşti. Bu yıl için yarınada ise sektör 2.6 milyar TL değerinde teşvik belgesi aldı.

Vergi geliri

Fazladan gümrük vergisi geliri

1.77

milyar dolar

Yeni istihdamla ödenen gelir vergisi ve SGK primi

1.4

milyar TL

1 milyonluk istihdam

Ek vergi uygulamasının en gözde görüldüğü sonuçlarından biri de istihdamda yaşanıyor. Ek vergi uygulamasına karşı çıkan isimler bile bugün ne kadar doğru bir karar alındığını kabut ediyor. Çünkü rakamlar ortada... Kararın yürürlüğe girmediği dönemde, tekstil ve hazır giyim sektöründe 763 bin 866 kişi olan kayıtlı istihdam sayısı hızla artmaya başladı. Mayıs 2014 itibarıyla istihdamda elde edilen yüzde 18'lik artışla 172 binden fazla kişiye yeni iş sağlandı. Böylece sektörde toplam çalışan sayısı 936 bini aşarak 1 milyon sınırına yaklaştı. Bu kayda değer istihdamı, Türk tekstil ve hazır giyim sektörü ek vergi uygulamasından sonraki 34 ay boyunca, her ay ortalama 5 binden fazla kişiye iş olanağı yaratmış oldu.

Yeni yatırım

3 yıllık yeni yatırım

15.2

milyar TL

İçinde yeni yatırım payı

21

%
Bir önceki 3 yıllık

100

%
döneme göre artış

Cari katkı

Ağustos 2011 - Temmuz 2014 İhracatı

80.7

milyar \$

Sektörün aynı dönemde İthalatı

36.3

milyar \$

Sektörün sağladığı cari katkı

44.4

milyar \$

İhracatın yıldızı

TEKSTİL ve hazır giyim sektörü kilo başı ihracat değerlerinde de üst sıralarda yer alıyor. 2013'te Türkiye'nin genel ihracattaki birim değeri 1.5 dolar/kg iken, tekstilde bu oran 5.1, hazır giyimde ise 18.6 dolar olarak gerçekleşti. Geçen yıl 27.8 milyar dolarlık ihracat yapan sektör, bu dönemde sadece 12.5 milyar dolarlık ithalata yaparak, 16.3 milyar dolar dış ticaret fazlası verdi. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin Ağustos 2014 ihracat rakamları itibarıyla aylık 2.4 milyar dolarlık dış satımla tekstil ve hazır giyim sanayisi bir kez daha Türkiye İhracat şampiyonu oldu. En güncel TÜİK rakamlarına göre ise bu yılın ilk 7 ayında 17.4 milyar dolarlık ihracat hacmiyle Türkiye'nin genel ihracatının yüzde 18.6'sını tekstil ve hazır giyim gerçekleştiriyor. Buna karşılık, sektörün ithalattı sadece 7.8 milyar dolar. Cari işlem dengesine en önemli katkıyı yapan sektör, 9.6 milyar dolar tutarında dış ticaret fazlası verdi.

Sektör ne düşünüyor?

Sonuç rakamlara yansıyor
Ahmet Öksüz (Kipaş Holding Yönetim Kurulu Üyesi): Ek vergi uygulamasından önce Türkiye'de düşük gümrük vergilerinden dolayı ithalat artmıştı. Hindistan, Çin, Pakistan gibi ülkeler yüksek gümrük duvarlarıyla ticaret yaparken, bizde böyle yüksek bir koruma yoktu. Sımdiki ek verginin sonucu rakamlara yansıyor. İthalat düşüyor. Ek vergi ile ülkedeki üretimi korumak özellikle dünyamız içinde bulunduğumuz büyük bir ekonomik konjonktürde çok önemli. Ek vergi sayesinde iş piyasadaki marjlar daha fazla ürün verir hale geldik.

İhracatımız artıyor

Zeki Kıvanc (Adana Sanayi Odası Başkanı): Tekstil ve hazır giyim ithalata getirilen ek vergilerle üretim canlandı. Karar alındığı dönemde bazı isimler ihracatın azalacağını söylemişti. Oysa bugün rakamlara baktığımızda ihracatın yüzde 10 arttığını görüyoruz. Vergi karar sonrasında sektör kendine geldi. Kapanmaya yüz tutan firmalar canlandı. Devletimizin istihdamda dayatı diğer sektörlerde de bu tür uygulamaları devreye alması çok önemli bir karar olacaktır. Günün Türkiye'de de sanayi ve üretim olmasız 2023 hedeflerine ulaşamazız.

Karar zamanında alındı

Sultan Tepe (Tepar Tekstil CEO'su): Ek vergilerle birlikte üretimde büyük bir canlanma yaşanıyor. Zor durumda olan firmalar artık tam kapasite çalışmaya başladı. Sonuç son derece pozitif. Tekstil ve hazır giyim sektörü korunmuş ve desteklenmiş. Güçlü bir sanayiye sahip olan ülkelerde cari açık sorunu yaşanmıyor. İşçi zamanında Türkiye'de de böyle bir karar alındı. Çünkü bu karar bugün alınması belki bu kadar pozitif sonuçları olmayacaktı. Bazı firmalar kapanacaktı. Delaysıyla ek vergiyi destekliyoruz.

Pire için yorgan yakılmaz

Nezhat Seyok (Karar Tekstil Yönetim Kurulu Üyesi): Çin, Endonezya ve Hindistan dan gelen kesik elyafı ipliklere uygulanan anti-damping vergisi yıl sonunda sona eriyor. Bambu ipliği de kesik elyafı iplikler arasında yer alıyor. Denizli'li bazı tekstil ihracatçıları etkilendiği gerekçeyle bambu iplikler üzerindeki verginin kaldırılmasını talep ediyor. Halbuki, bu iplikleri DİR kapsamında vergisiz getirilebilir. Sentetik ve selülozik esaslı iplikler içerisinde yer alan bambusun, bu gruptaki payı sadece yüzde 10. Pire için yorgan yakılmaz.